

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2020
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny województwo wielkopolskie
<i>Przedmioty:</i>	Język ukraiński
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin główny – czerwiec 2020 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	30 października 2020 r.

Opracowanie

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Danuta Pioch (współpracownik Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku)
Monika Sydor (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)
Renata Pawlak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)

Redakcja

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Andrzej Kaptur (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Opracowanie dla województwa wielkopolskiego

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu
Przemysław Mróz
Anna Sperling
Andrzej Popiół
Michał Pawlak

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.gov.pl
www.cke.gov.pl

Spis treści

I.	JĘZYK UKRAIŃSKI	4
	Poziom rozszerzony	4
1.	Opis arkusza	4
2.	Dane dotyczące populacji zdających.....	4
3.	Przebieg egzaminu	5
4.	Podstawowe dane statystyczne	6
	Komentarz	8

Język ukraiński. Poziom rozszerzony

W województwie wielkopolskim do egzaminu z języka ukraińskiego na poziomie rozszerzonym przystąpił 1 zdający.

Opis arkusza egzaminu maturalnego

Egzamin z języka ukraińskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów. Temat 1. brzmiał *На основі наведеного тексту сформулюй проблему й поміркуй над нею. Використай тези й роздуми з тексту Мирослава Поповича, звернися до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 300 слів*, natomiast temat 2. dotyczył napisania interpretacji porównawczej wierszy (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia): *Перший сніг* (autor: Богдан-Ігор Антонич) i wiersza *Осінь* (autor: Володимир Сосюра). Za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać 40 punktów. Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej języka mniejszości narodowej (poziom rozszerzony) w czterech obszarach:

- I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.
- III. Tworzenie wypowiedzi.
- IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Dane dotyczące populacji zdających w województwie wielkopolskim

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających		1
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	1
	z techników	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	1
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	1
	mężczyźni	0
	bez dysleksji rozwojowej	1
	z dysleksją rozwojową	0

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	nieślyszący	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		29 czerwca 2020	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		180 minut	
Liczba szkół		1	
Liczba zespołów egzaminatorów		Zespół krajowy sprawdzający w OKE w Łomży	
Liczba egzaminatorów			
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		0	

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

² Ustawa o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1327).

Podstawowe dane statystyczne – dot. województwa wielkopolskiego

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	1	–	–	–	–	–	–
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	1	–	–	–	–	–	–
z techników	–	–	–	–	–	–	–

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań – dot. wszystkich zdających w kraju

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

POZIOM SPEŁNIENIA WYMAGAŃ W ZAKRESIE TWORZENIA WYPRACOWANIA NA POZIOMIE ROZSZERZONYM (WYPOWIEDZI ARGUMENTACYJNEJ ORAZ INTERPRETACJI PORÓWNAWCZEJ UJĘTYCH ŁĄCZNIE)

	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej [...] i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej.	73
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); PR4.1) wskazuje związki między różnymi aspektami utworu; PR4.8) R rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi.	71
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie);	86
Spójność lokalna		3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	95
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum).	95

Poprawność językowa		<p>3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych;</p> <p>3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wystawiania się (gimnazjum);</p> <p>3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum);</p> <p>3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum);</p> <p>3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).</p>	63
Poprawność zapisu		<p>3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum);</p> <p>3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa);</p> <p>3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).</p>	59

Komentarz – dot. wszystkich zdających w kraju

Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Zadania w części testowej arkusza egzaminacyjnego sprawdzały stopień rozumienia przez zdających dwóch tekstów nieliterackich, umiejętność ich analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji, dokonywania przekształceń tekstów, w tym redagowania streszczenia, oraz badały ich świadomość językową. Miały one zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w zadaniach testowych

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najłabiej

Najtrudniejszym w arkuszu było zadanie 8., zamknięte (poziom wykonania – 31%). Sprawdzało ono kontekstowe rozumienie słowa, zrozumienie sensu akapitu oraz intencji nadawczych. Maturzyści mieli podane cztery znaczenia słowa *виправдовує* (usprawiedliwia) i należało określić, w jakim znaczeniu zostało ono użyte w zdaniu: *Так, протестантське вчення виправдовує багатство, а небажання вибратися з бідності прирівнює до хвороби*. Duża część zdających zaznaczała odpowiedź A., która dotyczyła uznania kogoś niewinnym, stwierdzenia niewinności podsądnego. Wybór tej odpowiedzi nie miał uzasadnienia w treści akapitu.

Trudnym zadaniem było zadanie 2., zamknięte (poziom wykonania – 42%). Jego rozwiązanie wymagało oceny prawdziwości trzech stwierdzeń, które w sposób syntetyczny odnosiły się do różnych aspektów tekstu Hanny Wjesełowskiej. Większość zdających niepoprawnie zaznaczyła drugie stwierdzenie jako zgodne z sensem tekstu. Błędna odpowiedź wynikała z niezrozumienia pojęcia *analiza krytyczna*, która zawiera w sobie szerszy sens niż krytyka w znaczeniu wystąpienia przeciwko jakiemuś zjawisku, osobie czy faktowi. Zadanie sprawdzało zrozumienie czytanego tekstu oraz rozpoznanie intencji nadawczych.

Umiarkowanie trudnym okazało się zadanie 4. (poziom wykonania – 56%). Poprawne rozwiązanie wymagało od zdających określenia stylu, w jakim napisany był pierwszy tekst oraz podania jednej jego cechy. Niewielka grupa zdających poprawnie odpowiedziała na obie części pytania. Zdający mieli problemy ze wskazaniem stylu publicystycznego, w odpowiedziach pojawiały się błędne nazwy stylów: potoczny, naukowy, popularnonaukowy. Tylko niewielka liczba zdających była w stanie poprawnie określić cechę stylu publicystycznego. W większości zdający nie potrafili sformułować cechy gatunkowej tekstu, nazywali natomiast swoje odczucia czytelnicze: *autorka krótko wyjaśnia zjawisko teatru świadków* albo *tekst należy do stylu potocznego, bo lekko się go czyta* lub *autorka z lekkością pisze o teatrze*.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Bardzo łatwe dla tegorocznych maturzystów okazały się zadania sprawdzające rozumienie czytanych tekstów z uwzględnieniem w nich informacji zarówno jawnych, jak i ukrytych.

Zadanie 6. (poziom wykonania – 94%) dotyczyło wyjaśnienia dwóch przysłów, które pojawiają się w tekście Klary Gudzyk. Błędy pojawiające się w odpowiedziach dotyczyły wyjaśnienia przysłowia drugiego, niektórzy zdający nie zrozumieli, że słowo *niwa* jest użyte w znaczeniu przenośnym i przy wyjaśnieniu przysłowia należy wziąć to pod uwagę.

Zadanie 9. (poziom wykonania – 93%) wymagało wyjaśnienia sensu zdania w odniesieniu do całości tekstu. Większość zdających wykonała zadanie poprawnie, nie ograniczyła się bowiem do wyjaśnień tylko w obrębie akapitu, ale wzięła pod uwagę sensy zawarte w całym tekście.

Zadanie 1. (poziom wykonania – 88%), otwarte, wymagało wyjaśnienia kluczowego dla pierwszego tekstu pojęcia *teatr świadków*. Stanowiło zatem swoiste wprowadzenie do analizy tekstu w powiązaniu z rozumieniem jego funkcji komunikacyjnych. Zdający musiał odnieść się do różnych poziomów tekstu. Maturzyści w większości wykazali się zrozumieniem fragmentu artykułu oraz umiejętnościami syntetycznego przedstawienia jego głównych tez.

Poprawna realizacja zadania 5. wymagała napisania streszczenia drugiego tekstu *Про что говорить мова?*. Streszczenie to powinno w jasny sposób określać temat tekstu i wskazywać, na adekwatnym poziomie uogólnienia, istotne kwestie, które w związku z tym tematem zostały podjęte. Ponadto streszczenie powinno być logicznie spójne i mieć liczbę wyrazów zgodną z określoną w poleceniu (od 40 do 60). Rozwiązanie zadania 5. okazało się dla zdających łatwe (poziom wykonania – 83%). Zdający, którzy zdecydowali się podjąć rozwiązanie zadania, poprawnie wskazywali główny problem tekstu oraz zagadnienia, które w związku z tematem zostały poruszone. Kilku zdających otrzymało obniżoną punktację za brak logicznej spójności, która wynikała z niezrozumienia znaczeń przysłów, o których była mowa w tekście.

W zadaniu 7., zamkniętym, należało wybrać wyjaśnienie słowa *etnokultura*. Zdający w większości nie mieli problemów z wyborem poprawnej odpowiedzi – poziom wykonania – 78%. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, należało przeanalizować tekst i przeprowadzić wnioskowanie. Zdający często błędnie zaznaczali odpowiedź A., która swoim sensem nawiązywała do fragmentu tekstu, nie dotyczyła jednak pojęcia *etnokultury*, ale kultury międzynarodowej.

W tegorocznej edycji egzaminu zadaniem najłatwiejszym okazało się zadanie 3. (poziom wykonania – 96%) wymagające ułożenia dwóch zdań z przymiotnikiem *propagandowy*. Zadanie sprawdzało, na ile zdający mają świadomość różnic pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów oraz potrafią funkcjonalnie tę wiedzę wykorzystać.

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu³

Zadanie 10. sprawdzało opanowanie umiejętności tworzenia własnego tekstu w języku ukraińskim w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu egzaminacyjnym (powieść *Марія*, której autorem jest Улас Самчук oraz wiersz *Під чужим небом*, autor: Євген Маланюк). Zdający mieli do wyboru dwie różne formy wypowiedzi: rozprawkę problemową lub interpretację tekstu poetyckiego. Punkt wyjścia do napisania każdej z nich stanowiła praca z tekstem literackim. W przypadku rozprawki problemowej była to interpretacja fragmentu powieści ukierunkowana poleceniem zawierającym zagadnienie, które należało rozważyć. W drugim temacie (nieukierunkowana interpretacja wiersza) należało samodzielnie sformułować tezę lub hipotezę interpretacyjną.

Każda z form wypowiedzi zaproponowanych w arkuszu egzaminacyjnym musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (rozprawka problemowa) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja tekstu poetyckiego). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, być poprawne pod względem stylistycznym i językowym. Powinno także spełniać wymaganie stawiane dłuższymi wypowiedziami, czyli liczyć minimum 250 wyrazów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom jego uzasadnienia i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

Тема 1. Чи доля це заздалегідь відомий сценарій нашого життя? Поміркуй над проблемою, беручи до уваги наведений уривок та весь твір Уласа Самчука *Марія* та звернись до іншого тексту культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів.

Pierwszy temat, odwołujący się do lektury obowiązkowej opatrzonej w podstawie programowej gwiazdką, wymagał napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło wielostronne rozważenie, czy ludzki los jest ustalony przez siły wyższe, czy człowiek sam go kształtuje i rozstrzygnięcie tego problemu. Tekst kultury, który znalazł się w arkuszu, to fragment powieści *Марія*, której autorem jest Улас Самчук. Zdający powinien zrozumieć sens załączonego fragmentu, określić jego problematykę i sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do całości utworu oraz wybranego tekstu kultury.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 1.), w którym realizacja wszystkich kryteriów została oceniona na maksymalną liczbę punktów.

---

³ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu podstawowego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

Przykład 1.

Людське життя можна навчати театром, а
 людину актором в ньому, який грає окреслену роль.
 Для кожного з нас ^{доля} підготовлена ^{але} своя ~~доля~~ окреслений
 шлях, так само як режисер підготував сценарій. Ми
 не вибираємо сім'ї, в якій родитись і не знаємо, що
 чекає нас в майбутньому. Хоча декому нам здасть-
 ся, що вибір належить до нас, і це бездумнівка
 правда, okazється, що ми лише вибираємо одну із
 сценек життєвого шляху, яка так само має свій
 окреслений план. Доля - це заздалегідь заманований
 сценарій для кожного і ми не в силах його поміняти,

ані передбачити.

В уривку роману Лєса Сашчука „Марія” звертаємо увагу на опис внутрішніх переживань дівчини, пов'язаних з її життям. Марія не вибрала сім'ї, в якій родилась і не знала, що залишиться сиротою та піде у найми. Дівчина плаче, тому що не має можливості показати себе в цьому ширшому світі, її ображає те, що вона біз сиротою у наймах. Марії більше розуміти, що вона не може вчитися так, як вчать господарські діти, не може розвиватися, мати унікальний талант до співу. Читає розуміє що до подібних несправедливостей не є притаманна людина дівчинка, тільки те, що її доля ватака і скопійована. Оповідар показує які різні долі мають люди і що навіть невинні діти страждають, тому що ^{їх} життєвий шлях заманований в такий спосіб вже раніше.

Аналізуючи цю ж творчість, бачимо як бертаються до її відносно життя А головної героїні: Марія зробила вибір і залишилася вата заради кохання Корієв. Тоді дівчина думала, що її життя покращиться і так воно сталося. Невдовзі на нєво народжене Марія ваткою працює робилась пошати зі сторони селян, соррмувала шашиву сім'ю з Корієв і разом прєварила багате

владарство. Але так сталося, що все це забрав від неї Чоловчик. Героїня не могла передбачити трагедію 1933 року. Марія була певна, що її ^{відносно} вибір виробу причиниться до нового часивого життя, але okazało się, що ніхто не може програти наперед свої дії. Ми бачимо, що незалежно від виборів нових стелек, немає певності, що вони ^{зкільки} скажуться такими, ~~якими~~ ^{якими} хочемо. Боже Марії була задумана замислована, брау з її ^{сторонами} хоча невдоволення для неї, і цього не міг змінити ніхто.

Дуже ясно описана незалежність драмі від людського вибору в творі Софоклеса „Царь Едіп“ („Krol Edyp“). Головний герой не є свідомий тим, що вбиває свого батька та посягає на свої матері. Цього батьки хотіли уникнути, признаючи ^{і залишаючи його в горах!} маму, що знає про ^{призначення} драмо Едіпа, ~~але не він ні~~ ^і Герой невідомо робить те, що йому передбачено, ~~не знає про призначення~~. В ^{цій} ситуації ~~драма~~ Едіпа так само замислована задумана іде, а герой ~~робить~~ ^{той} доконуючи, як йому здається правильних виборів, ^і ~~йдуть~~ ^є там самими шляхами, тому що він не в силах його поінформувати.

Наш світ як театрум mundi, де кожен має свою роль і його доля замислована раніше. Ніхто не може поінформувати окресленого шляху.

Наш вибір мене є галицьким галицьким? ..
Відомий реценсеру нашого життя, тому щиро ..
підприємство далі, яка є незмінна ..

Zdający zrozumiał zawarty w temacie problem, postawił tezę i zaproponował trafne rozwiązanie problemu. Zawarł w pracy uzasadnienie, które zawiera logicznie poprawne argumenty, czyli stwierdzenia poparte przykładami za przyjętym rozwiązaniem problemu, szerokie (trafnie odniósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu) i pogłębione (wnikliwie odniósł się w rozwinięciu do wszystkich elementów polecenia).

Temat 1. był chętnie wybierany przez maturzystów. Zdecydowana większość zdających sformułowała stanowisko adekwatne do problemu podanego w poleceniu oraz część potrafiła uzasadnić je trafnie i szeroko. Znaczna większość zdających otrzymała także maksymalną liczbę punktów za poprawność rzeczową, zamysł kompozycyjny, spójność lokalną oraz stosowny styl wypowiedzi. W realizacji tego zadania najmniej punktów zdający otrzymali, podobnie jak w latach poprzednich, za poprawność językową, w tym ortograficzną i interpunkcyjną.

Тема 2. Проаналізуй наведений твір. Визнач тезу й обґрунтуй її. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів wymagał interpretacji wiersza *Під чужим небом* którego autorem jest Євген Маланюк.

Pięć osób podjęło się napisania interpretacji wiersza.

Interpretacja utworu lirycznego wymagała od zdających określenia nadrzędnego sensu wiersza, a tym samym wyznaczenia tezy lub hipotezy, której następnie zostanie podporządkowany wywód zawierający pogłębioną interpretację tekstu z odwołaniem do konkretnych kontekstów, o których jest mowa w wierszu, oraz uwzględniający funkcjonalną analizę środków i tropów stylistycznych. Koncepcja odczytania wiersza przede wszystkim musiała być niesprzeczna z utworem, powinna też uwzględniać zarówno znaczenia dosłowne, jak i niedosłowne (sensy symboliczne, metaforyczne, ironiczne), które należało połączyć w spójną całość. Większość zdających przyjęła koncepcję interpretacyjną niesprzeczną z tekstem. Jedynie część zdających otrzymała maksymalną liczbę punktów za realizację kryterium B, czyli za trafne i pogłębione uzasadnienie tezy interpretacyjnej, pomijali oni wykorzystanie kontekstów interpretacyjnych spoza wiersza, w tym kontekstu historycznego i biograficznego niezwykle istotnych dla pełnej interpretacji utworu Jewhena Małaniuka.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 2.), w którym maturzysta otrzymał maksymalną liczbę punktów za realizację wszystkich kryteriów. Zdający zawarł w pracy uzasadnienie trafne (zawiera powiązane z tekstem argumenty na rzecz odczytania utworu) i pogłębione, przeprowadził analizę przywołanych kontekstów interpretacyjnych, podjął próbę funkcjonalnej analizy środków i tropów stylistycznych.

Przykład 2

Є багато факторів, які можуть бути визначні
 вплив на життя людини. Одним із них є
 добілля, в якому людина проживає своє
 дитинство, місце в якому народилася і
 тобто батьківщина. Саме у батьківщині,
 у рідним краю, можемо почувати себе як
 у власній хаті. Буває також, що ~~можуть~~ саме
 за нею найбільше сумуємо, якщо ми звикли
 проживати на території іншої країни. Проблему
 сумування за батьківщиною ~~можуть~~ порушує
 Меланок у своєму вірші "Ліг чужим небом".
 Автор каже що на чужині все чуже та висловлює
 свою журбу за ~~батьківщиною~~ батьківщиною.

Особа яко говорить у вірші це мушкетер
 проживаючий на еміграції, який сумує за
 батьківщиною, своєю матицею та рідною хатою.
 На початку вірша мушкетер каже, що там,
 де він знаходиться, почувє себе некомфортно,
 тому що все там є чуже не його, а його
 рідний край в тому чові терпить муки,
 чого символом є дукун з атаманом (дукунт
 який шлюхо захоплює країну). Ахилье представлено
 бездушність у відношенні до паризьких бруків,
 «вулиць Праги», тобто до всього, що чуже, тому
 що немає нічого кращого від рідних, солом'яних
 стріх. Висловлений також великий біль спричинений
 несправдістю щодо повернення на батьківщину,
 що видно у описі маїв, яке вже не чекає
 сина, змислюючи що він не поверне. Особого
 говорить у вірші може бути сам автор, що
 вилікає із вжиття власного імені у 11
 строфі, та окреслення «херо м'єсьєє і проєїр»,
 що доводить що власне Червоний є причиною
 журби поета. На вірш також є чужою
 слобідно поета який сумує за Верейною і
 хотів би до маї повернутися та тікитись
 життєм з рідними людьми, на рідній
 землі. На початковий то мушкетер
 характер вірша впливає вжиття багатого

епітетів (наприклад: „смертний біль”, „сірачкий і смит”) та метафор („полумя розлуки”, „вітер світлих мрт”). Автор ~~застосував~~ висловлює свої емоції також у питаннях, наприклад „Чого ж я тут?”, як ознака невпевненості чого причини ~~в~~ про місця перебування. Меленюк за допомогою вірше передовом свої власні думки та відчуття, поділившись своїм турботами. ~~Навіщо~~ Цього вірш побиен спонукує до роздуму на тему Батьківщини, біля хто живе у її колунах і поза ними.

Подібну проблематику порушує Адам Міцкевич в початковій частині ~~своєї~~ „Пісня Тарасука”. Поет, ~~якщо~~ який жив годі на еміграції, за допомогою ~~в~~ перших слів віршу хотів також ~~на~~ передати свої власні думки та відчуття, свого журбу за Батьківщиною. Либію порівняв він до здоров'я, додаючи що перебуву її цінність можна побачити тільки після її втрати. В дальшій частині Міцкевич описує ікону Богородиці у Вільнуї а також багату і прекрасну литовську природу. ~~У~~ Микола Поет вживає епітети („Либію”) у своєму творі — звертається прямо до своєї Батьківщини, ~~якщо~~ ~~також~~ так як і Меленюк ~~описує~~ описати свій біль та ~~в~~ цування за рідного землетю.

Твір Микевича є отже подібний
 до віршів Меленюка і показує емоційну
 ситуацію людини, яка ~~в~~ живе у чужині!
 Мріє про повернення ~~до~~ до рідного краю.
 Писуючи, ~~твір~~ ~~Меленюка~~ людина,
 яка живе не чужині, ~~не може~~ не може
 повернути та більше жити в своїм рідним
 краю, не може бути щиро щасливою, що
 у своєму вірші доказав Євген Меленюк,
 та інші поети (в тому Микевич). Людина
 найбільше комфортно почувається ~~в~~ в
 себе і в краю в якому вона народилася,
 який найбільше серцю. Вважаю що такий
 погляд дійсно згідний з прелезом і люди
 повинні більше шанувати те, що мають можливість
 спокійно жити в рідним краю.

W tegorocznej edycji egzaminu łatwa okazała się dla zdających realizacja tematu: formułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu oraz jego uzasadnianie – w przypadku rozprawki, albo przyjęcie zgodnej z utworem koncepcji interpretacyjnej wraz z uzasadnieniem – w przypadku interpretacji tekstu poetyckiego (poziom wykonania – 74%). Większość zdających otrzymała wysoką punktację za poprawność rzeczową (poziom wykonania – 80%) i kompozycję (poziom wykonania – 84%), znaczna większość natomiast za spójność lokalną wypowiedzi (poziom wykonania – 97%). W realizacji tego zadania najmniej punktów zdający otrzymali, podobnie jak w latach poprzednich, za poprawność językową – 75%, za poprawność zapisu – 72% zdających. Za stosowny styl maksymalną punktację otrzymało aż 97% zdających.

Poziom rozszerzony

Do egzaminu z języka ukraińskiego na poziomie rozszerzonym przystąpiło 28 osób, wszyscy zdający wybrali temat 1. Arkusz egzaminacyjny zawierał dwa tematy wypracowań do wyboru. Zadania sprawdzały umiejętności rozumienia tekstu krytycznoliterackiego (temat 1.) oraz analizy i interpretacji porównawczej utworów literackich (temat 2.), a także tworzenia własnego tekstu w języku ukraińskim.

Maturzyści mieli do wyboru jedną spośród dwóch form wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjną oraz interpretację porównawczą dwóch utworów literackich. Integralną częścią tematu były załączone teksty (na poziomie rozszerzonym są to zazwyczaj teksty spoza podstawy programowej), które stanowią dla zdającego punkt wyjścia do własnych rozważań. W przypadku wypowiedzi argumentacyjnej był to tekst *Про природу людини*, którego autorem jest Мирослав Попович, natomiast przedmiotem interpretacji porównawczej były dwa utwory poetyckie: *Перший сніг* (autor: Богдан-Ігор Антонич) i *Осінь* (autor: Володимир Сосюра).

Każdy z wybranych przez maturzystę tematów musiał spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (wypowiedź argumentacyjna) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja porównawcza).

Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie (zawierać funkcjonalnie dobrane inne teksty kultury oraz konteksty interpretacyjne), w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, powinno być wypowiedzią poprawną pod względem stylistycznym i językowym oraz czyli liczyć minimum 300 wyrazów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego (kryterium A), poziom uzasadnienia (kryterium B), i poprawność rzeczową (kryterium C). Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych wypracowaniem na poziomie rozszerzonym⁴

A. Wypowiedź argumentacyjna

Temat 1. На основі наведеного фрагменту сформулюй проблему та обміркуй її. Використай тези й роздуми з тексту Мирослава Поповича *Про природу людини* і звернися до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 300 слів.

Napisanie wyczerpującej wypowiedzi argumentacyjnej wymaga szeregu umiejętności złożonych związanych z określeniem głównego problemu tekstu źródłowego, sformułowaniem i odtworzeniem zasadniczych jego tez, określeniem własnego stanowiska wobec stanowiska autora tekstu źródłowego, skonstruowaniem własnego wyводу argumentacyjnego zawierającego sfunkcjonalizowaną analizę konkretnych tekstów kultury w związku z obraną tezą lub hipotezą, syntetyzowania i uogólniania własnych rozważań oraz zachowania poprawności językowej.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 1.) ocenionego na maksymalną liczbę punktów.

⁴ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu rozszerzonego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

Przykład 1.

З початку віку люди цікавилися природою Землі, але найбільшій серед усього була і є загадка нас самих. Що ми? Яка наша суть? ~~А наскільки~~ ~~наша природа?~~ Але значення нашого існування? А найважливіше – яка наша природа?

Відкинувшись до тексту Тогожика, можна сказати, що людина не має якоїсь конкретної природи, самого початку – вона ані добра, ані зла. Все це, ~~що~~ кожна особа має вибір, ким її бути – і за це вона відповідальна. Таку тематику можна зустріти у творі Шері Шелі, Франкенштейн, або сучасний Трагедія Монстр, створений доктором Віктором Франкенштейном, з початку свого існування не мав конкретної природи і, щоб обрати добро, чи зло, йому було потрібно пізнати світ. Дани він сам вирішував, що йому робити, і ані разу не зрікає власної відповідальності за всі трагедії Віктора. Вибір Франкенштейна пройшов метаморфозу від наївного світанку монстра, крізь особу чужинця з безнадійним прагненням до любові, до диявола з некемимим докторамі совісті.

Можливо, складно сказати якою людиною він був, оскільки в людській душі він не був потворою, за котру всі його мачи, але мучив в ~~кількі~~ кімні обрати шлях зла, бо добро верталось йому пореш і самотністю.

«Вся людська біографія — цупкість вимків,» — написав Тоньвік, що означає, що серед цих вимків є найбільш різноманітні і навіть заперекні рисунки. Людина невпинно змінюється, а отже, і її свідчення продиет і їхніх розвідків. Це означає, що ми, ~~які~~ ким ми були на початку, і ми, ким ми в кінці станемо — цілковито різні особи. До цього ствердження хочу навести, як приклад, твір сестри Українки «Лісова пісня», де подібно зміню проишов Лукаш. Спершу, цей персонаж, сповнений душевної шидини та вразливості, справді аршиет, твє серце нежить до гри на солиці. Зустрівши Мавку, він пізнає ~~та~~ кохання і каже, що у людей воно на все життя. Тиміриш, Лукаш дійсно так душає, але ~~та~~ родом його характер, і навіть душа змінились під впливом матері. Раніше він киевсьє з Мавчи у вікношу коханні, тепер — не звертає на неї уваги і знаишов собі іншу дівчину. Як писав Тоньвік, ми не можемо нікого сказати про людину, поки вона жива, оскільки у неї — нескінченний простір до самонаетворень.

Тоньвік писав у ~~своєму~~ тексті «Про природу людини», що найбільшу вагу мають не гини людини, тобто те, що вона вже зуміла зробити, але те, що може трапитись. Лише нескінченна кількість сцен-

рій в його мні одного дня. Серед них є така
 той, що може перевернути твій світ. Це
 є умовністю по серед моря можливостей, котрі
 говорять про те, ким ми є. Тут можна
 відкинутись до твору Івана Франка „Майстер
 Мирон”. Що, як не такі діти мають
 найбільше „можливість бути”? Такий персонаж
 цікавиться світом і бачить його в цих існуючих
 барвах. Ця уєва не має кордонів, але навколишній
 світ боїться його розуму, не розуміє. Як нього
 дивиться, як на якогось чужинця, бо він
 „інший”. Але ти це не означає, що у нього
 не більше вірних дорі? Він може стати будь-
 ким – і це його любовне значення. Мирон
 може жити у будь-яку мить, а може
 і ні – така його природа, як особистості.
 У тексті „Про природу модни” сказано, що
 кожен має якийсь бар'єр – те, на що аби ніх
 не може піти. Завдяки цьому ~~у~~ ціна „констру-
 кції” особистості тримається купи та не розпадається.
 Однак також треба брати під увагу метаморфози
 модни, які можуть змінювати цей бар'єр,
 а іноді – навіть його кинуть. Тринадцятого подібного
 персонажа є Макбет з трагедії Шекспіра. Зустрі-
 вши Чарівниці і дізнавшись, що в майбутньому

стане королем, у нього починається постать перероджен-
ня. Бар'єри славеті, який він так і не здох, є
вбивство молодого короля. Тіжніе це тримає
їго в цімисності, кот і перетворює персонаж з
доблесного воюдаря на калеканого і тирана.
Можна сказати, що славеті, надівши корону, програв
метаборозу, але частина його комунічного все таки
лишилась з ним.

Тіжніевоути, ~~то~~ точно вказати на натуру
людину дуже складно, оскільки вона все час змінює-
ться і не є однозначною. Миттє кожного
моменту неокірувані новороти, крізь котрі треба пройти,
щоб зрозуміти вартість і значення своєї егзистенції.
Це нікого не омине.

Większość zdających zrozumiała załączony do arkusza tekst, odkryła jego filozoficzny charakter. Określenie problemu zgodne z tekstem źródłowym oraz sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu okazało się dla maturzystów łatwe (poziom wykonania – 73%). Jednak tylko część w sposób wyczerpujący, trafny i pogłębiony potrafiła odnieść się do określonego problemu. Kryteria A i B w przypadku tego typu wypowiedzi argumentacyjnej trudno rozdzielić, ponieważ to, jak maturzysta zrozumiał tekst oraz jakie główne tezy z niego wybrał, warunkowało jego stanowisko wobec problemu i uzasadnienie tego stanowiska. W pracach pojawiły się także błędy rzeczowe oraz liczne uproszczenia, które prowadziły w efekcie do trywializacji ważkich problemów dotyczących człowieczeństwa podjętych przez filozofa. Za tę część oceny wypracowania maksymalną liczbę punktów otrzymało 71% zdających.

Zdecydowana większość zdających nie miała kłopotu z zachowaniem spójności wypowiedzi oraz stosownego stylu wypowiedzi. Najniższe kompetencje zaprezentowali zdający, jeśli chodzi o poprawność językową (poziom wykonania – 63%) oraz znajomość ortografii i interpunkcji ukraińskiej (poziom wykonania – 59%).